

Grădinița, primul prag în formarea personalității copiilor

Zona mirifică a Dobrogei, reprezintă un cumul de entități, iar fiecare entitate este prezentă cu o zestre bogată de obiceiuri și tradiții, acest fapt a reprezentat o provocare personală, iar scopul acestei lucrări a constat în descoperirea unor obiceiuri uitate în umbră și totodată șansa de a le conserva și de a le valorifica cu ajutorul copiilor, prin diverse activități plastice, practice și muzicale.

Există tradiții, care prin caracterul lor laic sunt atractive și trezesc bucuria vieții în colectiv, sentimente de solidaritate, de prietenie, ajută la întărirea acestuia. Există momente din viața personală a copiilor, care îi determină să-și reactualizeze amintiri dragi, să și dezvolte simțul estetic, aceste momente trebuie să le deosebim de șirul clipelor obișnuite, spre a le investi cu o frumusețe și o prezență mai luminoasă decât viața de zi cu zi.

Deseori ne punem întrebarea cum îi putem stimula pe copii, cum îi putem motiva pentru a deveni cetățeni responsabili și creativi, iubitori de frumos, dacă nu tocmai prin calitatea relației pedagogice a cărei bogăție este dimensiunea ei interculturală.

Grădinița are misiunea de a permite fiecărui copil să crească, să-și dezvolte spiritul, corpul și inima, deci inteligența, sensibilitatea, creativitatea; să permită copiilor să învețe să trăiască împreună, unii cu alții, cu persoane diferite, să-și poată ocupa progresiv locul în societate, să poată deveni cetățeni iubitori de frumos.

Suntem diferiți, dar nu înseamnă că unul este mai bun decât celălalt, cu toții avem un potențial valoric egal. Toți avem o cultură asemănătoare, dar în același timp și culturi diferite. Acestea țin de religiile noastre, de grupul nostru etnic, de valorile politice, sociale, de familiile noastre. Unica posibilitate ca oamenii să devină solidari este recunoașterea și estimarea acestor diferențe și similitudini.

Pentru cadrele didactice este esențial să creeze relații pozitive în interacțiunea dintre semeni, să favorizeze dezvoltarea persoanei cât și a relațiilor constructive în grup, pentru a trăi sentimentul propriei identități.

În timpul anilor dinainte de școală, comportamentele morale și sociale sunt reflectate de modul în care copilul creează și se joacă cu părinții, frații, prietenii sau tovarășii de joacă. Copilul învață prin imitație, participare și creație, astfel pe măsură ce sunt achiziționate abilitățile estetice, copilul descoperă că poate efectua schimbări asupra mediului său, prin intermediul unor interacțiuni plastice adecvate.

Prin artă copiii sunt încurajați să ia decizii și să rezolve probleme, îi ajută să fie independenți și să-și facă singuri planuri, să-și exprime fără cuvinte sentimentele, de asemenea se stimulează respectul față de ideile celorlalți. Prin activitățile desfășurate la grădiniță, am urmărit să descoperim împreună cu copiii frumosul din natură, dar și din absolut tot ce ne înconjoară, din muzica, obiceiuri, desene, dans.

În cadrul domeniului estetic și creativ le-am pus la dispoziție aluat special pregătit din pământ roșu, cocă, ipsos, plastilină,. Cu ajutorul acestor materiale copii au modelat farfurioare, cănițe, matrioșchi, farfurii, pahare pe care le-am pictat individual. Menționez că am modelat și o păpușă rusească mare în colectiv,(fiecare copil și-a ales colegul preferat alături de care să realizeze o piesă, pe care la sfârșit să o asamblăm).

De ziua mamei, fiecare copil a dăruit mamei câte o farfurioară modelată și pictată de ei, iar în sala de grupă am organizat o expoziție cu toate lucrările realizate de aceștia. Copiii au înțeles că este necesar să pregătim cadouri celor dragi, și ca semn de recunoștință fiecare a mai modelat câte un obiect, pentru un alt membru de familie drag. În timpul activității desfășurate, am observat că majoritatea copiilor au imitat obiectele văzute în casa bătrânilor, după puterile lor. Mai mult, în timpul jocului am observat un aspect deosebit de îmbucurător: ei cooperau, se ajutau reciproc, imitau în desenele lor aspecte frumoase pe care le-au observat în diverse momente. Au înțeles că nu au voie să strice lucrurile de valoare, iar în momentul în care au nevoie de un obiect aflat în posesia altui coleg, trebuie să i-o ceară frumos. Aceste activități le-au adus copiilor multă bucurie, satisfacții, împliniri, le-am cultivat sentimente, s-au adresat sufletului, creării stării afective, emoționale constituind o adevărată terapie pentru interesul copiilor. Ceea ce trebuie reținut, este faptul că avem datoria să-i determinăm pe copii, să protejeze și să păstreze creațiile sale, ele fiind rezultatul efortului personal, dar și oglinda personalității. Poate, peste ani, aceste creații vor fi pentru ei amintirea unui început sfios.

Într-o altă activitate de șezătoare, cu o atmosfera plină de sărbătoare, pe un fundal de cântece lipovenești cunoscute copiilor din repertoriul unui cântăreț al locului, le-am stimulat imaginația. Toți copiii au fost voioși, au fost implicați în rezolvarea diferitelor sarcini, au colaborat între ei, au respectat regulile impuse de colectivul clasei la începutul anului școlar, au navigat cu imaginația fabulând diverse descrieri sau peripeții ale diferiților țărani. Auzeai tot timpul mirarea și satisfacția copiilor „Ce bine e! , Mi-a plăcut să lucrez cu colegul meu!”. Îi vedeai gesticulând, încurajându-și colegii în găsirea unor răspunsuri pline de farmec, alteori încurajați și stimulați în exprimarea unor idei, de unii părinți prezenți la activitate. Copiii care cu greu se lăsau antrenați în decursul altor activități, au răspuns uimitor de bine, dovadă că această activitate în echipă le-a oferit condiții prielnice de a percepe activ aspectele realității, de a-și forma reprezentări clare despre viața semenilor, de a le dezvolta interesul pentru frumos și de a găsi soluții la problemă.

Experiența a peste 13 ani de activitate în mijlocul copiilor mi-a întărit convingerea că serbările copiilor au un caracter stimulator atât pentru micii artiști, cât și pentru părinții lor. Amintesc unele din serbările organizate cu diferite prilejuri cum sunt: Tradiții și obiceiuri la români și lipoveni în prag de sărbători de iarnă, Șezătoarea în săptămâna brânzei(De ziua mamei), 1 Iunie, Serbarea de sfârșit de an etc. Iată deci, că prin frumoasele serbări prezentate de către copii în fața părinților se adeverește „arta unui mare șlefuitor de cuvânt, care s-a identificat trup și suflet lăsând să se vadă amprenta și atmosfera sfântă a diferitelor sărbători”.

Aceste serbări organizate evaluează talentul și simțul estetic, artistic al colectivului clasei și al fiecărui copil în parte. Punerea serbărilor în scenă aduc satisfacții atât “artiștilor” cât și “spectatorilor”, copii și părinți, contribuind la dezvoltarea simțului estetic al copiilor încă de la o vârstă fragedă.

Pe lângă celelalte creații folclorice, dansurile tematice îi familiarizează pe copii cu un nou element al folclorului, contribuind și prin aceasta la dezvoltarea dragostei pentru arta neamului nostru, la dezvoltarea simțului estetic, ritmului, a capacității de coordonare a mișcărilor, le educa gustul pentru frumos și armonie.

Pe lângă celelalte creații artistice, dansurile lipovenești i-au familiarizat pe copii cu un nou element al folclorului, contribuind și prin acesta la dezvoltarea dragostei pentru arta neamului nostru, la dezvoltarea simțului ritmic, a capacității de coordonare a mișcărilor, le-a educat gustul pentru frumos și armonie. Copiii au simțit și au înțeles frumusețea dansurilor autentice lipovenești și rusești, ajungând să le joace cât mai real, mai artistic. Am urmărit ca în selectarea copiilor pentru formația de dansuri să țin cont de aptitudinile copiilor pentru dansul popular, de starea de sănătate, de simțul ritmic și muzical, de receptivitate și execuție a elementelor predate, de posibilitatea formării perechilor (astfel fetele și-au ales partenerii de dans, iar regrete nu au existat și nici dezamăgiri).

I-am învățat pe copiii noștri versuri din cântecele vechi, colinde, pașii din dansul strămoșilor noștri, făcându-i să înțeleagă că prezentul este valoros numai împreună cu trecutul, înseamnă că am sădit în sufletele lor unul dintre cele mai alese sentimente. Aceste sentimente concordă cu sentimentele comunității și anume dragostea pentru neamul din care provine, dragostea pentru muncă, dragostea pentru colectiv, sentimentele de prietenie. S-au accentuat legăturile de prietenie astfel că întreg colectivul a devenit un tot unitar. Astfel am reușit să le dezvolt interesul pentru activitățile artistice, să le formeze unele deprinderi, de a cânta melodios, de a recita expresiv, de a dansa elegant etc.

Diferitele activități, prin care urmărim să le facem cunoscute copiilor tradițiile și obiceiurile strămoșești, creează o atmosferă de bucurie, de optimism, atât de necesară copilăriei și lasă micuților impresii adânci.

BIBLIOGRAFIE

1. **BACUS A.** – „Jocuri pentru copii de la o zi la 6 ani” Editura Teora, București, 2000 ;
2. **CULEA L., SESOVICI A., GRAMA F.,** - „Activitatea integrată din grădiniță”- ghid metodic pentru cadrele didactice, Ed. DPH;
3. **CREȚU T.,** - „ Psihologia vârstelor” Editura Credis, București, 2001;
4. **CHELCEA S.,** „Chestionarul în investigația școlară” EDP. BUC. 2002;
5. **FENOGEN SEVASTIAN** – „ Sarichioi Pagini de istorie, Editura Kriterion, București, 1998;
6. **FENOGEN SEVASTIAN, FENOGEN ALEXANDRA,** - Sarichioi, o enigmă a secolului al XIX-lea, Editura Kriterion, București, 2004 ;
7. **MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII, ASOCIAȚIA EDUCATOARELOR DIN DOLJ** – „Învățământul preșcolar în mileniul III”, Ed. Reprograf, 2008;

**Prof. învățământ preșcolar Pascale Evdochia
Grădinița Sarichioi, jud. Tulcea**